

**Επιπλοκή Ιατρικής Πράξης -
Θεραπευτικός Κίνδυνος – Ιατρικό Σφάλμα – Lege
Artis Ιατρική Πράξη: Χρήσιμες Ιατρικές Έννοιες για
τους Εφαρμοστές του Δικαίου**

Βασίλειος Κ. Ταρλατζής
Καθηγητής Μαιευτικής – Γυναικολογίας & Ανθρώπινης
Αναπαραγωγής
Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.
Αν. Πρόεδρος Συμβουλίου Α.Π.Θ.

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Αίτια*

- Ριζική αλλαγή στις σχέσεις ιατρού – ασθενή
πατερναλιστικό μοντέλο
μοντέλο του ενημερωμένου ασθενή
αδυναμία ή απροθυμία των ιατρών για πλήρη ενημέρωση
κατακλυσμό πληροφοριών από το δια δίκτυο
οικονομική διάσταση στην άσκηση της ιατρικής
- Νέες περίπλοκες τεχνολογίες στην Ιατρική
- Συνεχής και ταχύτατη αύξηση των γνώσεων

Νέες περίπλοκες τεχνολογίες στην Ιατρική Quality Management is an Ongoing Process...

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Αίτια*

- Προβλήματα στη λειτουργία των νοσοκομείων και των ασφαλιστικών ταμείων
- Το οικονομικό ενδιαφέρον των νομικών, που ασχολούνται με τις σχετικές αστικές υποθέσεις

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: Ορισμοί

- **Επιπλοκή** ορίζεται η παθολογική κατάσταση που συμβαίνει είτε κατά την εξέλιξη ή ως συνέπεια μίας άλλης νόσου την οποία συχνά επιδεινώνει, είτε κατά τη διάρκεια ή ως συνέπεια μίας θεραπευτικής παρέμβασης (πχ, χειρουργική επέμβαση)
- **Ανεπιθύμητη ενέργεια** ή παρενέργεια ορίζεται η δευτερογενής μη επιθυμητή επίδραση ενός φαρμάκου ή θεραπείας
- **Ιατρικό σφάλμα** ορίζεται η ακατάλληλη ή αμελής θεραπεία που οδηγεί σε βλάβη ή τραυματισμό του ασθενή

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Ιατρική Πράξη*

- Η άσκηση της ιατρικής βασίζεται σε μια συνεχή στάθμιση του αναμενόμενου οφέλους από οποιαδήποτε ιατρική παρέμβαση σε σχέση με τους πιθανούς κινδύνους ή παρενέργειες που μπορεί να προκληθούν από αυτή
- Όλες οι ιατρικές παρεμβάσεις, ακόμα και οι πιο απλές, εμπεριέχουν κινδύνους επιπλοκών ή ανεπιθύμητων ενεργειών, με μεγαλύτερη ή μικρότερη πιθανότητα εμφάνισης

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Ιατρική Πράξη*

- Ο ειδικός ιατρός οφείλει να γνωρίζει πλήρως τις υπάρχουσες θεραπευτικές επιλογές, φαρμακευτικές ή χειρουργικές, καθώς και τα αναμενόμενα οφέλη και τους πιθανούς κινδύνους, ώστε να επιλέξει εκείνη στην οποία το όφελος υπερτερεί των κινδύνων, πάντα με την ενημερωμένη συναίνεση του ασθενή
- Η “*lege artis*” άσκηση της ιατρικής είναι η άσκηση της ιατρικής σύμφωνα με τους «κανόνες της τέχνης»

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Εργαστηριακές εξετάσεις*

- Ο ιατρός, με βάση τις γνώσεις και την πείρα του, καλείται να επιλέξει, από όλες τις εξετάσεις, εκείνες που σχετίζονται περισσότερο με τα συμπτώματα του αρρώστου και την πιθανή διάγνωση, συνεκτιμώντας και το κόστος τους
- Σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατό να διερευνηθούν στον πρωτογενή έλεγχο εξαιρετικά σπάνια νοσήματα ή απίθανες επιπλοκές, αφού ο έλεγχος βασίζεται στα συνηθέστερα και κατά συνέπεια πιο πιθανά αίτια

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Αμυντική Ιατρική*

- «*Αμυντική*» *ιατρική*» καλούνται οι πρακτικές που υιοθετούν οι ιατροί, στο πλαίσιο της διαγνωστικής και θεραπευτικής προσέγγισης των ασθενών, προκειμένου να προστατευθούν από δικαστικές περιπλοκές

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: *Αμυντική Ιατρική*

- ***Εργαστηριακές εξετάσεις***

Σημαντική αύξηση, χωρίς πάντα με απόλυτη ένδειξη, των ζητούμενων εξετάσεων, συμπεριλαμβανομένων και πολύ δαπανηρών όπως αξονική ή μαγνητική τομογραφία, προκειμένου να αισθάνονται οι νέοι ιδίως ιατροί καλυμμένοι

- ***Εισαγωγή ασθενών στο νοσοκομείο***

Εισαγωγή ασθενών στο νοσοκομείο με σχετική ευκολία και πολλές φορές χωρίς απόλυτη ιατρική ένδειξη, με συνέπεια σημαντική αύξηση των νοσηλευόμενων και τα γνωστά σε όλους ράντζα

- ***Καισαρική τομή***

Σημαντική αύξηση του ποσοστού καισαρικών στη χώρα μας, που έχει φτάσει περίπου στο 45% έναντι 15% σε άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες

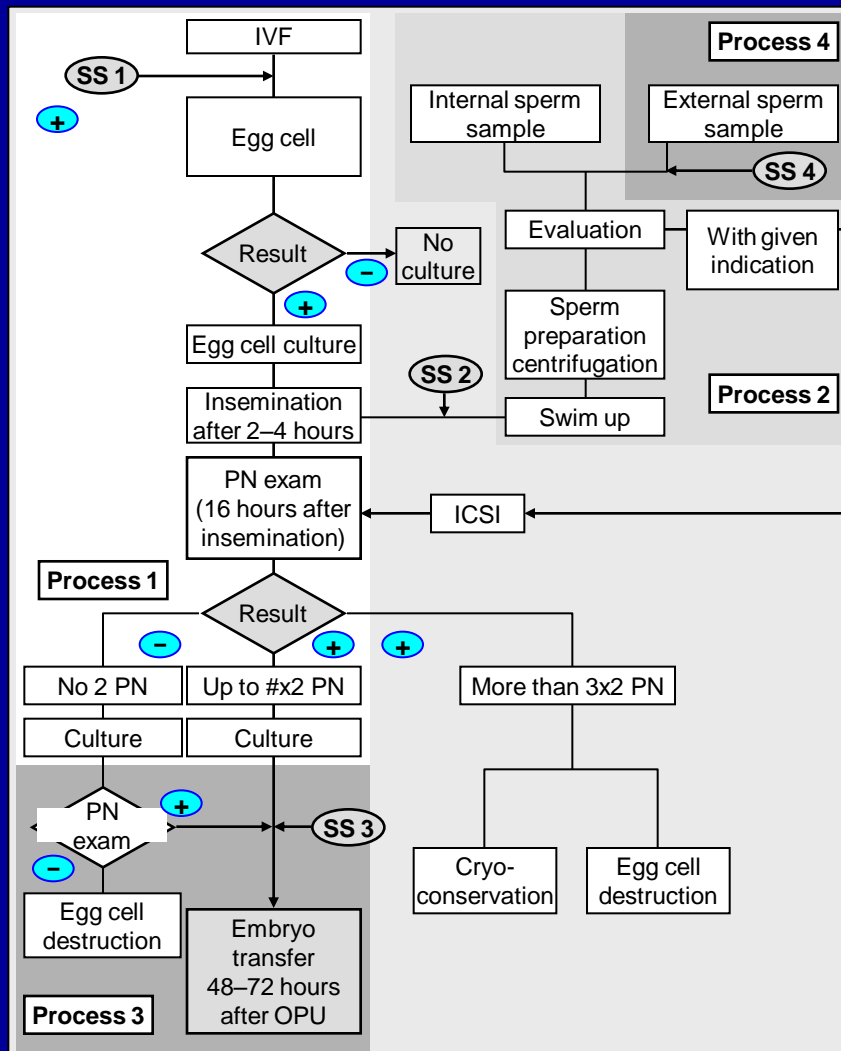
Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: Προτάσεις

- Στο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών των φοιτητών της Ιατρικής, να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα σχέσεων ιατρού – ασθενή, ιατρικού σφάλματος και ιατρικού δικαίου
- Ριζική αλλαγή και αναβάθμιση της εκπαίδευσης των ειδικευομένων
- Καθιέρωση ως υποχρεωτικής της συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής αναβάθμισης (Continuous Medical Education/ Continuous Professional Development - CME/CPD), των ιατρών όλων των ειδικοτήτων

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: Προτάσεις

- Δημιουργία/υιοθέτηση σε όλες τις ειδικότητες «Κατευθυντήριων Οδηγιών» (Guidelines), βασισμένων στην «Ορθή Ιατρική Πρακτική» (Good Clinical Practice – GCP), καθώς και στην «Τεκμηριωμένη Ιατρική» (Evidence Based Medicine)
- Δημιουργία/υιοθέτηση «Τυπικών Διαδικασιών Λειτουργίας» (Standard Operating Procedures – SOP), καθώς και διαδικασιών «Ποιοτικού Ελέγχου» (Quality Control – QC)

Πολύπλοκες εσωτερικές αλληλεπιδράσεις απαιτούν Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (Quality Management System)

- Αναγνώριση
 - διαδικασιών
- Καθορισμός
 - υπευθυνοτήτων
- Έλεγχος
 - διαδικασιών,
 - προσωπικού,
 - μηχανημάτων

Λίστα Ελέγχου

'It has been years since I read a book so powerful
and so thought-provoking' MALCOLM GLADWELL

BY THE
BESTSELLING
AUTHOR OF
COMPLICATIONS
AND BETTER

THE CHECKLIST
MANIFESTO
HOW TO GET THINGS RIGHT

ATUL GAWANDE

Συστήματα διαχείρισης ποιότητας (Quality Management Systems) για Νοσηλευτικά Ιδρύματα

- **EFQM model:**
 - European model for Quality Management
- **CTQ model:**
 - Cooperation for Transparency and Quality in hospitals

Common basis: ISO standard

- ISO 9000 family of quality standards and guidelines
- ISO 9001 defines the fundamental requirements for a modern Quality Management system, on a worldwide basis and for all industries

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: Προτάσεις

- Καθιέρωση εσωτερικών (ενδοκλινικών) διαδικασιών ελέγχου (Auditing), ιδιαίτερα στα περιστατικά με δυσμενή έκβαση ή εμφάνιση επιπλοκών
- Καθιέρωση προδικαστικής διαδικασίας διερεύνησης και αξιολόγησης των περιστατικών με δυσμενή έκβαση ή εμφάνιση επιπλοκών και ανεπιθύμητων ενεργειών
- Αναθεώρηση του συστήματος επίλυσης των αστικών υποθέσεων ιατρικής ευθύνης (σύστημα διαμεσολάβησης;)

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: Προτάσεις

- Καθιέρωση ανώτατου ορίου αποζημίωσης για κάθε κατηγορία βλάβης, που επιδικάζεται,
ή
- Αποσύνδεση της αμοιβής των δικηγόρων από το ύψος της επιδικαζόμενης αποζημίωσης
- Ριζική αναθεώρηση και αναβάθμιση του συστήματος υγείας και ιδιαίτερα η ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

Αύξηση των αγωγών και μηνύσεων για ιατρική αμέλεια: Συμπεράσματα

- Η παρατηρούμενη αύξηση είναι πολυπαραγοντική και έχει επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο άσκησης της ιατρικής, οδηγώντας σε αυτό που έχει ονομαστεί «αμυντική» ιατρική
- Το σοβαρό αυτό πρόβλημα θα πρέπει να μελετηθεί προσεκτικά και να γίνουν όλες οι απαραίτητες αλλαγές, προκειμένου να αναζητηθεί η χρυσή τομή ανάμεσα στην προστασία των ασθενών από ιατρικά σφάλματα αλλά και των ιατρών από άδικες διώξεις, με στόχο τη σωστή και ασφαλή άσκηση της ιατρικής

Α' Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική
Νοσοκομείο ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Ιατρική Σχολή, Α.Π.Θ.

Ευχαριστώ πολύ!

